

**Siulittaasup oqalulluni
Nalunaarutaa**

2007

PAMERSAANERMUT TUNNGASUT

Meeqqat atuarfiat pillugu isumasioqatigiisitsinerput Naleqqiiffik naammasseqqammerparput. Kattuffimmiit taamatut aaqqissuussinitsinnut tunngavinnut ilaasimavoq atuarfiup inuiaqatigiinni samminineqarnerata ingerlatiinnarnissaa kissaatigigatsigu. Meeqqat atuarfiat inuiaqatigiit ineriartortuarnissaannut tunngaviliisuvoq. Inuiaqatigiinni ineriartortitsinerup qanoq ilusilersorneqarumaarnera atuarfiup pitsaassusaata aaliangertussaavaa.

Isumasioqatigiisitsinitsinni qulequtarisimasavut: atuartitseriaatsit nalilersueriaatsillu, aqutseriaatsit, sullivimmi avatangiisit kiisalu inuiaqatigiit isumassuisut, tassaapput atuarfimmi ulluinnatsinni initoorujussuit. Kissaatigaarput, qulequttat taakku tamanit isummorsorfigineqartuarnissaat.

Inuiaqatigiinni ineriartornitta qanoq ilusilersorneqarnissaa akisussaataqataaffigerusupparput. Atuartuutitta ineriartornerminni periarfissaat akisussaaqataaffigerusupparput. Kisiannili periarfissanut sinaakkusiussat qanoq ittuussanersut angerlarsimaffinniippat, angajoqqaani inuiaqatigiinnilu. Taamaattumik aatsaat pitsaasumik angusaqarsinnaavugut, angerlarsimaffiit inuiaqatigiillu suleqatigigutsigit.

Isumasioqatigiiffik Naleqqiiffik assigiinngitsorpassuarnik inassuteqaateqarpoq, kattuffimmi suliareqqitassatsinnik. Inassuteqaaterpassuit ilaat sumiiffinni assigiinngitsuni sulissutigisassaapput. Suliassat ilaat uagut suliareqqitassarivavut, suleqatitsinnullu assigiinngitsunut naalakkersuinermillu sulialinnut ingerlateqqitassavut.

Naleqqiiffimmi inassuteqaatigineqartut ilaatigut makkuupput:

- Isumasioqatigiinnit iluarisimaarneqarpoq Inerisaaviup atuartitsinermik ilikkarnartumik aallartitsisimanagera, atuartitseriaatsit
- Atuarfik ineriartortinneqassasoq ingerlatsinermi aqutseqataasutut misigisimatitsineq tunngavigalugu
- Ilinniartitsisutut inuuniuteqarneq ineriartortinneqassasoq, ilinniartitsisut atuartitseriaatsinik assigiinngitsunik sakkussaqalersinnerisigit, atuartitsinerup imarisaata aaliangertassallugu periuseq qanoq ittoq atuartitsinermi atorneqassanersooq
- Ilinniartitsisut isigineqarnerat qaffassarneqassasoq, amerlanerpaat ilinniartitsisunngorniarnermik ingerlatserusulersillugit
- Atuarfiit pisortaasa suleqataasut atuarfimmilu siulersuisut suleqatigalugit atuarfiup perorsaanikkut ineriartortitsinera aqussagaa tapersersorlugulu
- Atuarfiit pisortaat atuartitsinerup perorsaanermilu suliat aaqqissuunneqarneranni sinaakkutassinneqarnerannilu ersarittuussasut suleqataallutillu
- Atuarfiit pisortaat sulisut unamminartumik oqaloqatigineqartarnissaannik ingerlatsisassasut
- Atuarfiit pisortaat sulisut ataasiakkaat pisariaqartitaannut tappittuussasut, isumassuillutik suliasat ajornartorsiutillu aaqqiisuteqarfigineqarnissaannut tapersersuerusussuseqarlutik
- Atuarfiit pisortaat suleqataasut ataasiakkaat atuarfimmi suliaannut piginnaasatigut ineriartortitsinissaannut suleqataassasut
- Atuarfiit pisortaat perorsaanermi siunnersuisoqatigiit, suleqatigiinnermi ataatsimiititaliat aqutsisoqarfik atuarfiillu siulersuisui suleqatigalugit anguniagassanik immikkullu iliuusissanik oqaasertaliillutillu piviusunngortitsisasasut

- Naliliisarnermi sakkussat Inerisaaviup suliaralugit ineriartortitai inerisarneqartuassasut, atuartut ataasiakkaat ineriartornermi periarfissarsiorneranni ikorfartuisunngorlugit
- Angajoqqaat, aamma suliffimmik nalaanni, atuarfiup ulluinnarni ingerlatineranut akuunerulissasut
- Sullivimmi avatangiisit pitsanngorsarneqartuassasut, sunniuteqaqataaneq, isumaqarluartumik suliaqarneq, sulisunik nersorinnittarneq, suliassanik ersarissaaneq, pisariaqartillugu inuttut tapersiisarneq, atuarfimmi suliassanik assigiinngitsunik ingerlatsisut suliassaannik ersarissaanikkut, imaluunniit allatut oqaatigalugu atuarfinni kommuninilu tamani ersarissunik sulisoqarnermut politikkeqalernikkut.

Qulaani taaneqartut tassaapput isumasioqatigiisitsinermi inassuteqaataasut ilaat. Siulersuisuni piffissami aggersumi inassuteqaataasut tamakkiisut suliareqqillugit ingerlatissuavut, taamaalilluta anguniakkatsinnik suliaqarnitsinni sakkussatut atorsinnaaniassagatsigit, isumasioqatigiinermi kissaatigisat takuneqarsinnaasunngortinnerisigut.

Isumaqarpunga kommunit atorfinitsitsisarnermik tigusinerannut tunngatillugu 2000-imi isumaqatigiissutigisimasatta tamanut takuneqarsinnaasumik takutikkaat isumaqatigiissutigisimasavut maanna pimoorullugit sulissutigineqartariaqalersut. Sukkanerpaamik piviusunngortinneqarpata, atuarfinni ajornartorsiutit ikinnerpaassapput. Isumaqatigiissutit ilaatigut tassaapput kommunit atuarfiillu persorsaanermi ineriartornissaat pillugu isumaqatigiissut, suleqatigiinnermut ataatsimiititaaliaqarneq pillugu isumaqatigiissut, ilinniartitsisunut pikkorissaasarneq pillugu isumaqatigiissut kiisalu isumaqatigiissutini allassimasoq ilinniartitsisut soraalerneranni tunngaviusunik paasiniaanermut apersuisarnissaq isumaqatigiissutini allassimasoq. Isumaqatigiissutit taakku atorluarneqarsimasuuppata nikeriarluarsimasagaluarpugut. Taamaattumik matumuuna kaammattuutigeqqissuara isumaqatigiissutit eqquutsinniarnissaat piaartumik atuutsinneqaleqqullugu. Soqutiginassusertik ukiut tamaasa takutittarpaat, aamma isumasioqatigiiffimmi Naleqqiiffimmi pisariaqartinneqarnertik takuteqqippaat.

SULIANUT TUNNGASUT

Ukioq kingulleq isumaqatigiinniarnitta inernerisa ilagaat sumiiffinni isumaqatigiinniartarnissat. Nalunngilarput, ilaatigut Danmarkiminngaanniit, aningaasat sumiiffinni isumaqatigiinniutissat ilaat piviusunngortinngitsoorneqartartut. Siulersuisunut pingaaruteqarsimavoq pissutsinik taamaattunik misigisaqannginnissarput. Tusarnikuuarpummi 1 mia. koruunit tungaannut qallunaat isumaqatigiissutaanniit piviusunngortinngitsoorneqartartut. Piviusunngortitsinissamut qularnaarisoqarnikuuvoq, sumiiffinni isumaqatigiinniutissatut isumaqatigiissutigisatsinni. Siulersuisunut pingaaruteqarsimavoq akissarsiat procentinngorlugi qaffaatissaasa annertunersaat ilaasortat tamarmik tunngaviusumik aningaasarsiaasa qaffannissaannut atorneqarnissaat. Sumiiffinni isumaqatigiinniutaasartussat aningaasartalerneqarsimapput akissarsiat tamarmiusut 1 %-iannik, tassa 4,26 mio. koruuninik. Aningaasat taakkuupput sumiiffinni ataasiakkaani isumaqatigiinniutigineqartartussat. Sulisitsisut isumaqatigiissuteqarnissaannut tunngaviulluinnarsimavoq sumiiffinni ataasiakkaani isumaqatigiinniartarnissap eqqunneqarnissaa. Taamaattumik siulersuisuniit piumasarisimavarput, sulisitsisut isumaqatigiinniartartussatsinnut isumaqatigiinniariaatsinik pikkorissarneqassasut. Pikkorissarnerlu taanna ulluni kingullerni pingasuni ilassi peqataaffigeqqammerpaat.

Sumiiffinni isumaqatigiinniutigisartagassaq pinngitsoorani tunniunneqartussanut tunniunneqarsinnaasunullu avinneqarsimavoq. Tapisiassaq pinngitsoorani tunniunneqartassaaq, pikkorissarnikkut ilinniaqqinnikkullu piginnaanngorsaqissimagaanni. Taakku pinngitsoorani

tunniunneqartartussaagaluartut taamaattoq malugeqquarput, taakku aamma isumaqatigiissuteqarfigineqartartussaammata. Piginnaasanut tapeq pigineqassaaq, isumaqatigiissutivut malillugit atorfeqartitaaneq tamaat.

Sumiiffinni isumaqatigiinniutigineqartartussat immikkoortuisa aapparaat tunniunneqarsinnaasunut tunngasut. Taakkuupput ilissi sulisitsisunut isumaqatigiinniutigisartagassasi. Taakkunani pineqarput sumiiffimmiititsiinnarniarnerput tapeq kiisalu sulisussarsiornermi tapeq. Taakkunani tapisiaq ataasiinnaasinnaavoq. Uatsinnut pingaaruteqarpoq, tapisiasanit taakkunangaanniit ilaasortavut amerlanerpaat pissarsitinniarsarissagisi.

Sumiiffimmiititsiinnarniarnermut tapisiasaq eqqarsaatigalugu sungiusimasarinngilarput. Nalunngilarput ilarpassuavut imminnut nittarsaakkusunneq ajortut. Inakku-suppassi taakkunanga tapisiasanik qinnuteqarnissamut tunuarsimaaqqunasi. Suleqatiseq taakkunanga qinnuteqarnissaannut kaammattueqataasariaqarpusi. Aningaasat taakku isumaqatigiissutitsinniipput. Sulisitsisut isumaqatigiissuteqassagutta pinngitsoorani isumaqatigiissutiniinnissaat piumasarisimavaat. Taamaattumik isumaqatigiissutinut ilaapput tamarmik pissarsiffigisinnaasaat. Allatut oqaatigalugu immitsinut tuniniasuugut, piginnaasavut tuniniassuavut. Qularutiginngilara sulisitsisut suleqatiseq atuarfinni nukittut sulisorisutullu pigiinnarusukkaasi. Taamaattumik periarfissat tassaniittut atorluarneqartariaqarput. Sumiiffimmiititsiinnarniarluni tapeq sumiiffimmiikkallartilluni pigineqartuassaaq.

Tapisiaritinneqarsinnaasunut immikkoortut aappaat tassaavoq sulisussarsiornermi tapeq. Sulisussarsiornermi tapeq pissarsiarineqarsinnaavoq ilissi sulisitsisullu akunnissinni isumaqatigiissutigigussiuk, atorfinitsitsinermi sulisussarsiornermi tapisiaqartitsisoqassasoq. Imaassinnaavoq sulisussarsiornermi aaliangersimasunik piginnaasalinnik pissarsiornermi tapisiaqartitsisoqarusuttoq, imaluunniit sulisussarsiornermi atorfinitsinneqartunut tapisiaqartitsiniarluni neqerooruteqartoqartoq. Uatsinnut pingaaruteqarpoq amma ilissi sumiiffissinni periarfissat taassuma aqqutissiuunnissaanut peqataanisarsi, amerlanerpaat taakkunanga pissarsinissaat aamma siunnerfigineqarsinnaammata.

Tapisiarineqarsinnaasut nuunnermi annaaneqartarput, piginnaasanulli tapit pigiinnarneqartarlutik, kisiannili aamma tikitassamut isumaqatigiissusiortifigineqarsimasussaallutik. Sumiiffinni isumaqatigiinniutaasartussanut iluatsitsilluarnissasinnik kissaappassi. Periarfissaq taanna ilaasortatsinnut amerlanerpaanut pissarsiffiusariaqarpoq.

Isumaqatigiinniarnissavulli naammassineqarsimasutut oqaatigisinnaangussagutsigit suli ataatsimik amigaateqarpugut. Sinniisoqarfiup matuma naammassinerata kingorna, Nuuk Internationale Friskolemik isumaqatigiinniarnissavut aallartissuavut, friskolemi tassani akissarsiat atugassarititaasullu pillugit isumaqatigiissuteqarnissat anguniarlugit. Tamatumani soorunami nukinnik atuinissarput aamma pisariaqassaaq. Naatsorsuutigaarpulli isumaqatigiinniarnarit annertunerusumik aporaaffiussanngitsut, isumaqatigiissutissat ilarpassui pisortanut isumaqatigiissutigisimasatsinnut assingusunik isumaqatigiissusiortussaagatta.

Sulinermi piffissamik atuisarnitsinnut isumaqatigiissutitsinni allannguutit allaganngorlugu nalunaarusiami eqqartoreernikuuakka.

Maluginiassuarsili, sulinermi piffissamik isumaqatigiissut siunertani malillugu atuutsinneqalissappat, amerlanerusunik najoqqutasior-tussaagassi.

§ 8 malillugu inuit ataasiakkaat suliassaannut tunngatillugu, piffissaq qanoq annertutigisoq takkuttarnissamut pilersaarummi allaasimasunngortinneqassanersoq najoqqutassiuunneqartussaapput. Tassani aamma ilissi sinniisutut piffissarsi pineqarpoq.

Aammattaq ajornartorsiutitut uteqattaartuutunut ilaavoq, nutserinerit asigiinngitsut pissarsissutaassanersut. Nutserissagussi, imaluunnit suleqatit nutserissappata atuarfiup ingerlataanut ataatsimiinnernut tunngassuteqartunut sunulluunniit tamanna soorunami pissarsiffigissavarsi. Ilarpasuatta nutserinermi akilerneqarnissartik tunuarsimaarfigisarpaat, arlalissuit nutserinissaq suliassap ilaannaatut isigisarmassuk. Nutserineq suliakkeqqinneruvoq akilerneqartussa. Nutserisarnermut tunngatillugu § 18-imi allasimasut malillugit aamma najoqqutassiortussaavusi.

Naleqqiiffimmi eqqartukkanut pingaarnernut ilaavoq sullivimmi atukkat pingaaruteqassusaat. Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat atuarfinni ulluinnarni atukkat pitsanngorsartuarnissaannut pingaarluinnartumik inissisimapput. Suleqatigiinnermut atatsimiititaliami piumasaqaatinik malitassanillu sanasoqartarpoq, atuarfimmi sulisut tamarmik isumassorneqarnermik misigisimanissaannut suliffimmillu pitsaasumik pilersitsinissamut kissaatigisaannut naammassinninniarnemi.

Maani issiasugutta tamatta inuunerput ilinniartitsisutut ingerlakkusulugu qinersimavarput. Inunnik sullissinissaq nuannarigatsigu, inuit ineriartortikkusukkatsigit, atuartuutitsivut atuarfik qimakkunikku inuunermik sinneranni inuttut namminersortutut inuuneqalernissaannut sakkussalerusukkatsigit. Aaliangersimavarput inuunerput inuit allat inuunermik pitsaasumik inuuneqalernissaat anguniarlugu atorussullutigu.

Ilinniartitsisutut sulinitinni suliffitta piumasaqatigaa tamatigut tamakkiisumik tunniussisinnaanissarput. Tamatsinnut pingaaruteqarput atuarfitsinni ulluinnarni atukkatsinnut ilusilersuinitinni ineriartortitsinitsinnilu sunniuteqaqataanissarput. Sulinitinni inuunerput tamatsinnut annertuumik pingaaruteqarpoq, inuunitsinni pitsaasumik inuuneqarnissatsinnut. Taamaattumik pingaartorujussuvoq atuarfimmi tamatta immikkut sunniuteqaqataanissamut, oqartussaaqataanissamut, akissussaaffitta ersarissarsimanissaannut, suliassatta suunerinik anguniagassatsinnillu ilusilersuineri periarfissaqartinneqarnissarput. Tamatumani suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat tunngaviliisumik inissisimapput, atuarfinni malitassat suunerinik ilusilersuisartuugamik.

Ulluinnarni atuarfiit ingerlatsineranni suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat toqqaannartumik ingerlatassanut politikissanullu assigiinngitsunut suliarinnittuupput. Sulineri atukkanut soorlu inooqataallualernissamut, sulineri piffissamik atuisarnitsinnut isumaqatigiissummi najoqqutassaliornissamut allasimasuni kiisalu suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamut isumaqatigiissummi allasimasunut.

Qujanartumik atuarfisi arlalissuit assigiinngitsunut najoqqutassaliornikuupput. Isumaqatigiissutilli nutaat piumasaqaatigaat suli amerlanerusunik najoqqutassaliornissarsi. Pingaaruteqarpoq suleqataasut tamarmik najoqqutassaliornermi sunniuteqaqataasutut misigisimatinnissaat. Piginneqataaneq toqqaannartumillu sunniuteqarneq suleqatit ulluinnarni sulinermilu inuuneranni naammagisimaarinninnerannut tunngaviliisunut ilaalluinnartuupput. Taamaattumik manna

iluatsillugu kaammattuutigeqqissuara ingerlaavartumik najoqqutassanik atuarfinni atugassassinnik ingerlatseqqullusi, suleqatissinnik akuutitsillusi.

Sumiiffinni ataasiakkaani isumaqatigiinniuteqarsinnaanermik isumaqatigiissuteqarnitta malitsigisaanik malunnarpoq pikkorissaanermut ilarusunneq qaffariarsimasoq. Ullut kingullit saaffigineqartarpugut ukiumut tulliuuttumut pikkorissarnissamut qinnuteqarsimasunit atuarfiit pisortaannit itigartinneqarsimasunit. Pingaartuuvoq aamma atuarfissinni pikkorissartarnissamut najoqqutassanik suliaqarsimanissarsi, suleqatiniit takuneqarsinnaalerniassammat atuarfissinni ukiunut tulliuuttunut suut immikkut iliuuseqarfissatut aaliangiunneqarsimanersut.

Aammattarli ulluinnarni misigisarparput , atuarfiit sulianut aaliangersimasunut sorphianik akisussaaffeqartitsinerlutik suliaqartitsiniarnerlutillu allattuisimannginnerat. Taakku aamma suliarinissaat matumuunattaq kaammattuutigissuakka. Taakku sulisumut sulisitsisumullu iluaqutaasussaapput.

Qularutiginnilarput, atuarfinni suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat atuarfiillu pisortaat suleqatigiilluaraangata tamanna annertuumik sumiiffimmiititsiinnarniinnermut atuarfimmilu sulinermi atukkanut annertuumik sunniuteqartartut. Qularutiginnilarputtaaq, atuarfinni akisussaaffimmik sunniuteqaqataanermillu siammaaffiusimasuni ilinniartitsisut napparsimakulaannginnerusartut nuttarfiunnginnerusarlutillu, soorlu tamanna nunani allani misissuisarnerit takutittaattaq. Taamaattumik suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat atuarfiit ineriartortinneqarneranni annertuumik sunniuteqartuupput.

Nunatsinni avatangiisinut inatsisip nutaap nassatarivaa, inatsisip atuutsinneqarneranut qularnaarinneqataasussamik, 2008-miit sullivinnik nalilersuisarnissamik ingerlatsisalernissaq. Sullivinnik nalilersuisalernissaq APV-mik taasaq annertuumik isumalluarfigaarput. APV-mik atuilernissaq atuarfinni avatangiisit pitsanngorsarnissannut sakussatsialaasussaavoq.

Ajuusaarnartumik sullivinni atugassarititaasut atuarfiit ilaannut ersarissumik ajornartorsiutaasimapput. Ajornartorsiut tamanna pilersinneqaraangat, amerlasuunut suliamik nuannarinninneq peeruttarpoq. Taamaattoqartillugu maluginiarsimavarput, taakkunani ilinniartitsisut napparsimakulanerulersartut nuttarnulerlutillu. Neriutigaarput APV-p atuutilersinneqarneratigut atuarfinni avatangiisinut atukkanut pitsanngortinissamut aqqutissiuussiumaartut, taakkunani aamma siunnersuutigineqartartussaammat ajornartorsiutit pilersimasut qaangerniarnissaannut aqqutissaasinnaasunik.

Qallunaat kalaallillu naalakkersuisuisa isumaqatigiissutiginiikuuaat, 2008-mi januaarip aallaqqaataaniit soraarnerussutisiassanik nuussinerit akileraaruserneqartalissasut, qallunaat soraarnerussutisiaqarfianniit kalaallit soraarnerussutisiaqarfiannut nuussinermi.

Ukioq kingulleq PFA Danmark isumaqatiginiarfiginikuuarput inunnut soqutiginnittunut Lærernes Pensionimiit PFA Soraarnermut nuussisinnaanissaq siunertaralugu. Isumaqatigiinniarnitsinni aallaavigilluinnarsimavarput nuussissagutta siulersuisuni ilaasortaataqalernissarput. Isumaqatigiissuteqalivissugullu isumaqatigiissutissarput PFA Danmarkip qimarratigaa.

Suli uatsinnut pingaartuuvoq, soraarnerussutiliaqalernissamut ileqqaakkat nunatsinni soraarnerussutisiaqarfimmuut nuussagutsigit, toqqaannartumik sunniuteqarnissarput, ilaasortatta ileqqaagaat pitsaanerpaamik isumaginiarlugit.

Siulersuisut ilisimavaat, soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaartarfimmik nunatsinni pilersitsiniartoqartoq, tamannalu naatsorsuutigineqartoq ukiap ingerlanerani pilersinneqassasoq.

Nuussinissamut piffissaritinneqartoq sivisuujunngilaq. Taamaattumik siulersuisut suliassaq pingaarluinnartutut inississuaat, minnerunngitsumik ilaasortatta soraarninngorunik pitsaanerpaamik atugaqartitaanissaat eqqarsaatigalugu. Suliassaq tamanna Sinniisoqarfiup ataatsimeereersimalernerani suliassani siulliit ilaannut inissinneqassaaq.

AAQQISSUUSSAANERMUT TUNNGASUT

Siorna Sinniisoqarfiup ataatsimiinnerani malittarisassatsinnut tunngasut allanngortinneqarput, taamaalilluni ilinniartitsisut meeqqat atuarfiata avataani sulisut aammami uatsinnut ilaasortanningsinnaanngortillugit.

Tamatuma nassatarinikuuaa, ilinniartitsisut ilinniartoqarfinni allani sulisut ataasiakkaat uatsinnut ilaasortannornikuunerat.

Kingullermik Sinniisoqarfiup ataatsimiinneraniit ullumikkumut ilinniartitsisut allani atorfillit uatsinnut ilaasortanningsinnaanerannut annerusumik suliniuteqarnikuunngilagut.

Maanna tullianik isumaqatigiinniarnissatsinnut ukiunik pingasunik piareersarnissatsinnut piffissaqalerpugut. Tamatuma kattuffitta ineriartorteqqinnissaanut nukittorsaqqinnissaanullu suliaqarnissatsinnik periarfissippaatigut, ilaasortatsinnut pitsaanerusumik sullissinissatsinnut.

Isumaqaqpunga nunatsinni sulisartut kattuffeqarnerisa aqqqissuunneqarsimaneranut misissueqqissaarnissamut piffissanngortoq. Nunatsinni kattuffilersorsimanermut ullumikkut tunngaviusut Nunatsinnut Ministereqarfeqarallarsimaneraniit aallaaveqarput. Assigiinngitsutigut soqutigisallit, ullumikkut iluamik aqqqissuussanngitsumik ilaasortaaffeqarput, tamatumani apeqqaatanneqartarluni oqaluttuarisaanermi sorlermut Qallunaat Nunaanni kattuffimmut attaveqarsimaneq, taamanikkut ilinniarnernerup nalaani. Isumaqaqpunga tamakku allanngortinneqartariaqartut.

Ullumikkut sulisitsisut qanorsuaq kattuffiit akornanni akerleriilersitsisinnaapput. Piffissap ilaani kattuffinnik allanik suleqateqarluta isumaqatiginninniartarnikuuvugut. Suleqatiginneq tamanna 1998-mi kipitipparput. NAK-mi soqutigisaqaqatigiiaat assigiinngippallaarsimapput. NAK isumaqatiginninniaqatigiiffittut ingerlasimavoq, suliamut tunngasunut suliat assigiinngitsorujussuusimallutik, taamaalillunilu sammivinnut assigiinngitsunut noqqoruullutik. Kukkussut tamanna kukkussutigeqqissanngilarput.

Kattuffimmik nukittuumik ineriartortuartumillu pilersitserusuppugut, soqutigisaqaqativut suleqatigalugit, isumaqatiginninniarnernerinnarmut tunngatinnagu, sulianullu soqutigisat inissisimanerat annertuumik inissisimatillugu. Isumaqaqpugut kattuffik nukittoq sunniuteqarluartorlu pitsaanerpaamik pilersissinnaallutigu, ilinniartitsisunut qanorluunniit inissisimasunut ataatsimoorfiusumik pilersitsigutta, ilinniartitsisut sumiluunniit sulisut ilaasortaaffigisinnaasaat. Tassani pivavut ilinniartitsisut, ilinniartoqarfimmi sumiluunniit inissisimasut.

Tamatuma nukik sakkortooq pilersissavaa isumaqatiginninniartarnissani, minnerunngitsumillu nunatsinni ilinniarfeqarfinnik suleqatigiilluarluni ineriartortitseqqinnissamut.

Taammaattumik siulersuisuni qallunaat kalaallillu kattuffii ilinniartitsisunik ilinniarfeqarfinni allani ilaasortaqtut attaveqarfigissuavut .

Tamatuma kingorna neriutigaarput, qanoq aaqqissuussisoqarsinnaaneranut siunnersuummik aappaagu Sinniisoqarfimmut saqqummiussisinnaassalluta.

Ullumikkut allani ilinniarfeqarfinni ilinniartitsisunut tipisiuisarnitta takutippaat, taamatut aaqqissuussinissaq soqutigineqartoq.

Kattuffitsinni sulisortaaqqinnissarput suli anguniagaraarput. Ullumikkumut nalunngisavut aperisarlugit atorfinittussarsiorsimavugut. Upernaap ingerlanerani tamanna iluatsissanngikkutsigu, allatut ajornassaaq ukiap ingerlanerani annonnciliilluta sulisussarsiortariaqalissagatta.

Siulersuisut ukiup tulliuuttup ingerlanerani sumunnarfissatik suli aaliangernikuunngilaat, Ittoqoortoormiit eqqaassanngikkaanni, tamannalu upernaq manna pisussaavoq. Sumiiffinnut allanut tikitaqarnissatsinnut apeqqaataassaaq, sumiiffinni taakkunani sunik suliassaqaassanersugut.

Siullermeersumik pisortanut pikkorissaaneq maanna ingerlassimalerparput Danmarks Lærerforeningimi Lederforeningi suleqatigalugu. Siunissami pisortanut pikkorissaasarnissat ammaffigaavut. Ilusaanut imarisasaanullu apeqqaataassapput, maanna pisortanik pikkorissaanitsinni naliliinerit. Pisortanut pikkorissaasimaneq peqataasimasut ilaat ilagalugit nalilersorumaarparput.

Pisortanut pikkorissaanitta saniatigut aamma sinniisutsinnut pikkorissaavugut. Siusinnerusukkut nalunaarutiginiugaluarpaput siunissami pikkorissaanernik ingerlatsinissatsinni nunap immikkoortukkaarilluta ingerlatsilerniarluta peqataarusullutik nalunaarsimasunut. Maannali ataatsimut pikkorissaanitsinnut tunngaviuvoq sinniisuvut tamarmik Nuummi Naleqqiiffimmut ilaammata iluatsiinnarlugu pikkorissaagatta.

Siunissami pikkorissaasarnissatsinni nunap immikkoortukkaarinnilluta pikkorissaasassugut, nalunaarsimanissarlu piumasaqaatigissallugu.

Kattuffipput aningaasaqarniarnermigut isumannaatsumik inissisimavoq, naak ukiumi naatsorsuiffiusumi matumani 450.000,00 koruuninik amigartooruteqarnissarput naatsorsuutigigaluaripput. Taamatut ukioq manna amigartooruteqarnissatsinnut pissutaavoq ingerlatat annertuut Naleqqiiffik, sinniisunik pikkorissaaneq, pisortanillu pikkorissaaneq ullut kingulliit ingerlakkatsigit. Qularutiginnilarput ingerlatatsigit Naleqqiiffimmillu ingerlatsinitsigit takussutissikkatsigu ilinniartitsisut inuiaqatigiinnut sullissinerat annertuujuvoq. Naleqqiiffiup naleqassutsinik isiginninnerit illuartereerpai, tapersersorneqarnerpullu annertusarlugu, taamatullu sunnuteqarsinnaaneq aningaasanik nalilerneqarsinnaanngilaq. Ukiut siulii marluk kingumut qiviassagutsigit tassa 2005 aamma 2006 katillugit 887.000,00 koruunit missaannik sinneqartoorfiusimapput. Taammaattumik siulersuisut ukioq manna amigartooruteqarnissarput aarlerinartutut isiginnigilaat, aningaasat aningaasaliissutaalluurtutut isigigatsigit, kattuffimmut meeqqallu atuarfiannut. Sulili neriutigaarput amigartoorutissatta annikillisarsinnaanera.

Siulersuisut 2008-mut missingersuummik saqqummiipput sinneqartoorfiulaartumik, taamaattumillu siunnersuutigalugu kattuffimmut ilaasortaanermut akiliut ukiup tullissaanut allangortinneqassanngitsaq. Allatut oqaatigalugu, kattuffittut atuunitsinni ukiut qulissaa ilaasortaanermut akiliut qaffatsinneqassanngilaq.

Kingullermik Sinniisoqarfiup ataatsimiinneraniit piffissamut qaangiuttumut suleqatigisimasavut tamaasa qutsavigaakka.

Danmarks Lærerforeningimut tamatigut suleqatigilluartarsimaneranut qujassutissavut apuuteqqakka, neriuutigalugu suleqatigiinnerput ingerlalluaannarumaartoq.

Ukiuni siuliini KANUKOKA-mik suleqateqarnitta pitsaasumik ingerlanneqarnera nuannaarutigalugu nalunaarutigisarsimavara. Isumaqarpungali massakut suleqatigiinnerput tusiapittumik ingerlalersimasoq. Neriutigaara siunissami suleqatigiilluaqqilernissarput aqutissiuunneqaaqqikkumaartoq. Nunatsinni atuarfiit pillugit uagut KANUKOKA-llu pisussaaffigaarput.

Naalackersuisoqarfimmik KIIPimik suleqatiginnillualernissarput qilanaaarput. Neriuppunga ilinniartitsisussaaleqineq pillugu suleqatigiiffisassatsinni angusaqarfiulluartumik iliuusissanik tikkussilluarumaartugut. Atuarfik pillugu ilisimasarpassuaqarpugut. Ilisimasavut avitseqatigiiffigutsigik imaannaanngitsunik angusaqarfisinnaavavut. Suliniuterput ataasiuvoq, tassa nunatta siunissaa sullipparput. Siunissaq qaammariartuaartittuassagutsigu ilisimasanik avitseqatigiinneq aqutissaavoq.

Immikkut aamma Inerisaavik qutsavigerusuppara. Nuannaarutigaarput piffissami qaangiuttumi suleqatigiilluarsimagatta, minnerunngitsumik Naleqqiiffik eqqarsaatigalugu.

Immikktut aamma qutsavigerusuppakka Naleqqiiffimmi saqqummiisuvut. Ilisimasanik avitseqatigigatsigut qujanaq. Sakkussanik tunisilluarpusi, isumasioqatigiinnerullu iluatsilluarneranut tunngaviliisunut ilaalluinnarlusi.

Aaammattaaq suleqatikka qutsavigerusuppakka, aaqqissuutat tamarmik iluatsilluarnissaannut nukippassuarnik atuisimasut.

Malugisimassuarsi Naleqqiiffimmi inerniliussat ilaat nalunaarummi matumani iserfiginnginnakkit. Ullut kingulliit ulapingaatsiaratta. Naleqqiiffimmi inerniliussat tamakkiisut ulluni aggersuni aatsaat suliarisinnaavavut. Naleqqiiffiup takutippaa suleqatigiikkaanni inerititsisoqarluarsinnaasoq. Nukiit, piginnaasat, eqqarsaatigiinnerit, ilisimasanik avitseqatigiinnerit ataatsimoortikkaanni annertuumik angusaqartoqarsinnaanera peqataasunit tamanit takutinneqarpoq.

Sakkussaliinerit uatsinnuinaq iluaqutissaanngitsut, kisiannili nunami tamarmi atuarfiit ineriartorteqqinnissaannut tunngaviliilluartut.

Isumaqarpunga kattuffipput tamatta usorsisimaarutigisinnaallutigu. Aqutissanik tikkuussinerput tamatsinnut iluaqutaassaaq.

Taamatut oqaaseqarlunga nalunaarut Sinniisoqarfimmut suliasanngortippara. Qujanaq.